

**แนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2**
**THE BEST PRACTICE IN THE DEVELOPMENT OF SMALL SCHOOL
UNDER THE SAMUTPRAKAN PRIMARY EDUCATION SERVICE OFFICE 2**

ศิริวรรณ ธัญญาภรณ์^{1*} อัมภาพรรณ ตันตินาครกุล² ปริญญาภรณ์ ตั้งคุณานันต์¹ และกัลยารัตน์ เมธีวีรวงศ์³
Siowan Thunyakorn¹, Ampapan Tantinakhongul²
Pariyaporn Tungkunan¹ and kalayarat Mathewveerawong³
Siowan.peary@gmail.com, ampapan@yahoo.com
pariyaporn2511@gmail.com and kalayarat2557@gmail.com

¹ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
^{2,3}ภาควิชาการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิทยาลัยวิจัยนวัตกรรมทางการศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

*ผู้รับผิดชอบบทความ โทรศัพท์ 08-1989-9364 อีเมล: Siowan.peary@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ สร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 โดย ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน ประธานนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนที่ผ่านการประเมินโรงเรียนรางวัลพระราชทาน โรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม และ โรงเรียนที่ได้รับการประเมินประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับดีมาก จำนวน 25 คน เลือกแบบเจาะจง เก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ขั้นตอนที่ 2 สร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน ประธานนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 จำนวน 40 คน เลือกแบบเจาะจง เก็บข้อมูลโดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group) 2 ครั้ง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย 1. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วยสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพแข็งแรง จิตใจแจ่มใส และมีสุนทรียภาพด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นและจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2. ด้านคุณลักษณะจรรยาบรรณวิชาชีพครูและประสิทธิภาพของครู ประกอบด้วยคุณครูหรือครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญและปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล 3. ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร ประกอบด้วย ผู้บริหารมีการจัดการบริหารจัดการบุคลากร มีการจัดการบริหารงานงบประมาณ และมีการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ 4. ด้านประสิทธิภาพของการพัฒนาสถานศึกษา ประกอบด้วยสถานศึกษามีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ บังเกิดประสิทธิผลตามวิสัยทัศน์และพันธกิจที่กำหนด ดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและเป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ดำเนินงานโดยใช้หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 5.

ด้านการบริหารอาคารสถานที่ ประกอบด้วยสถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมและบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ บำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้คงสภาพดีและสนองต่อความต้องการได้เพียงพอ 6. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ประกอบด้วยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนต่อการจัดการศึกษา

คำสำคัญ: แนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก คุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก แนวปฏิบัติที่ดี

Abstract

The purpose of this research was to Establish the best practice guidelines in improving the quality of small schools under the Office of Samutprakarn Primary Education Area 2. The study was divided into two phases. The first phase was to identify the lesson learned as the best practice guidelines. The data collection was done by studying the related documents using content analysis approach and by conducting an interview with the 25 samples of the primary informants selected using purposive sampling technique including directors, vice-directors, school teachers, student heads and boards of directors of the following types of schools: 1) the ones evaluated and awarded by royal, 2) the ones evaluated by external quality assurance committees on the third round and 3) the ones evaluated by internal quality assurance committees and ranked at excellent level. The second phase was to establish the best practice guidelines for improving the quality of small schools under the Office of Samutprakarn Primary Education Area 2. The data collection was done using Focus group meeting methodology. The focus groups were conducted twice with the 40 samples selected using purposive sampling technique. These samples as the key informants were directors, teachers, student heads, boards of directors from small schools under the Office of Samutprakarn Primary Education Area 2. The data then were analyzed with content analysis.

The research findings revealed the best practice guidelines for quality development of small schools under the Office of Samutprakarn Primary Education Area 2 which consist of 6 dimensions as follows. 1. In terms of Student Affairs Development activities, the schools should provide any activities enhancing well-round academic skills, morals and ethics, holistic health both body and mind, art and aesthetics, music and sports, thinking skills, and other activities which directly effect students' achievement. 2. In terms of teacher's ethics and teacher's efficiency, the schools should possess qualified teachers who have capabilities of providing appropriate teaching and learning methodologies and instructions on the basis of student centered approach, and who can perform excellent tasks leading to classroom management effectiveness and efficiency. 3. In terms of administrative roles, the school leaders or principles should possess human resources management skills , budgeting skills and leadership skills. 4. In terms of efficiency of school development, the schools should have a system for managing teaching and learning effectively as well as clear missions and goals. In addition, the school should follow the laws related and proceed the quality assurance regularly. In addition, the schools' operation should be implemented under the strategic plans and yearly action plans. 5. In terms of premises and facilities management, the schools should provide students learning environment, facilities and buildings which encourage students to develop their full potential and the schools should keep maintenance plan. Also, the number of premises should meet the user needs and expectation. 6) In terms of community's participation, the schools must get all stakeholders consisting of parents and community members involved with school planning for educational management.

Keywords: best practice guidelines in improving the quality of small schools; the quality of small schools the best practice

1. บทนำ

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและสังคมมีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาคนในประเทศให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในกระแส โลกาภิวัตน์ ทั้งนี้เพราะคุณภาพการศึกษาของคนในประเทศเป็นสิ่งที่จะชี้นำการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในอนาคต การศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้มนุษย์ได้พัฒนาศักยภาพและความสามารถด้านต่างๆ ในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอย่างมีความสุข คุณภาพการศึกษาจึงเป็นประเด็นที่สำคัญที่สุดประเด็นหนึ่งของสังคม ซึ่งสังคมไทยและกระทรวงศึกษาธิการกำลังให้ความสำคัญ เป็นอันดับต้นๆ และพยายามพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่งให้สูงขึ้น หัวใจของการพัฒนาการศึกษา คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2560-2569) ยึดหลักและกรอบแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งพัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จากการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน[1] พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กทั่วประเทศมีจำนวน 22,866 แห่ง แต่คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กส่วนมากขาดประสิทธิภาพและมีคุณภาพ การศึกษาค่อนข้างต่ำ จากการประเมินมาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พบว่าโรงเรียนขนาดเล็ก(นักเรียนต่ำกว่า 120 คน) ที่ผ่านการประเมิน มีจำนวนโรงเรียน 691 แห่ง (ร้อยละ 2) อยู่ในระดับปรับปรุง และ โรงเรียน 15,528 แห่ง (ร้อยละ 67.91) อยู่ในระดับพอใช้ และโรงเรียน 6,847 แห่ง (ร้อยละ 29.94) อยู่ในระดับดี ซึ่งในระดับปรับปรุงและระดับพอใช้ดังกล่าวถือว่าไม่ผ่านมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบข้อมูลที่สอดคล้องกัน คือ นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กในทุกช่วงชั้นและในทุกพื้นที่มีค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่ำ จากข้อมูลข้างต้นทำให้พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กจำนวนหนึ่งที่สามารถพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กให้ได้มีมาตรฐานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษาทุกแห่งทุกระดับต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาโดยถือว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการที่สถานศึกษาและยังต้องดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สถานศึกษาของตนนั้นได้รับยกย่องและเผยแพร่สู่สาธารณชนด้วยการส่งสถานศึกษาเพื่อเข้ารับรางวัลโรงเรียนรางวัลพระราชทานขนาดเล็ก ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจหาแนวทางที่โรงเรียนขนาดเล็กใช้ในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กให้ได้มีมาตรฐานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาได้เพื่อเป็นแนวทางให้กับโรงเรียนขนาดเล็กอื่นๆที่ยังมีประสิทธิภาพและคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการดำเนินงานวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน โดยในแต่ละขั้นตอนประกอบด้วย กลุ่มผู้ให้ข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล เนื้อหาในการถอดบทเรียน เนื้อหาในการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ขั้นตอนและวิธีดำเนินการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

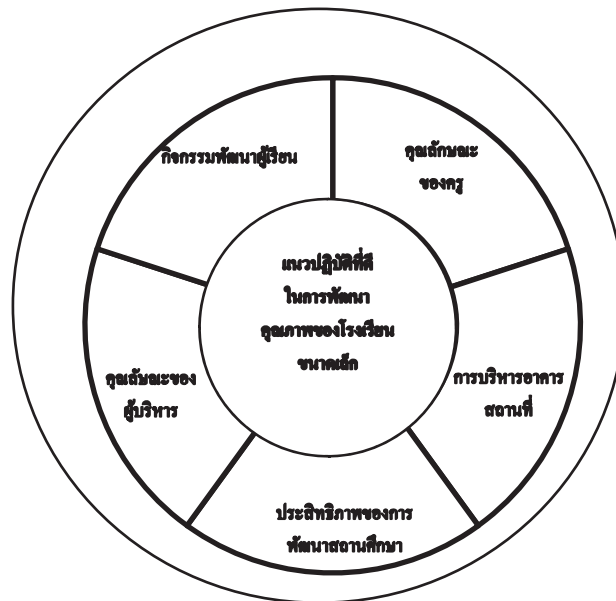
ขั้นตอนที่ 1		ขั้นตอนที่ 2	
ศึกษาการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2		สร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2	
กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ครูผู้สอน ประธานนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่ได้รับโรงเรียนรางวัลพระราชทานระหว่างปี พ.ศ. 2553-2557 ที่มีผลการประกันคุณภาพภายใน และผลการประเมินคุณภาพภายนอกครอบคลุม ในระดับดีมาก จำนวน โรงเรียน 5	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	กลุ่มที่ 1 ผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มที่ 2 ครูผู้สอน ตัวแทนนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ขั้นตอนที่ 1		ขั้นตอนที่ 2	
ศึกษาการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา		สร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2	
การเก็บรวบรวมข้อมูล	แบบสัมภาษณ์เอกสาร แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง	การเก็บรวบรวมข้อมูล	แบบสอบถามปลายเปิดประกอบการจัดสนทนากลุ่ม (FOCUS GROUP)
เนื้อหาในการถอดบทเรียน	1) ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2) ด้านคุณลักษณะจรรยาบรรณวิชาชีพครูและประสิทธิภาพของครู 3) ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร 4) ด้านประสิทธิภาพของการพัฒนาสถานศึกษา 5) ด้านการบริหารอาคารสถานที่ 6) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน	เนื้อหาในการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก	1) ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2) ด้านคุณลักษณะจรรยาบรรณวิชาชีพครูและประสิทธิภาพของ 3) ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร 4) ด้านประสิทธิภาพของการพัฒนาสถานศึกษา 5) ด้านการบริหารอาคารสถานที่ 6) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน
การวิเคราะห์ข้อมูล	ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสร้างข้อสรุป	การวิเคราะห์ข้อมูล	ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสร้างข้อสรุป

4. ผลการวิจัย

แนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2) ด้านคุณลักษณะจรรยาบรรณวิชาชีพครูและประสิทธิภาพของครู 3) ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร 4) ด้านประสิทธิภาพของการพัฒนาสถานศึกษา 5) ด้านการบริหารอาคารสถานที่ และ 6) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ดังรูปที่ 1

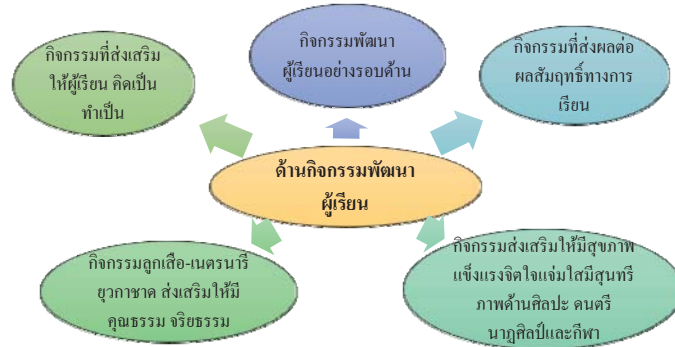

รูปที่ 1 แสดงแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

โดยในแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

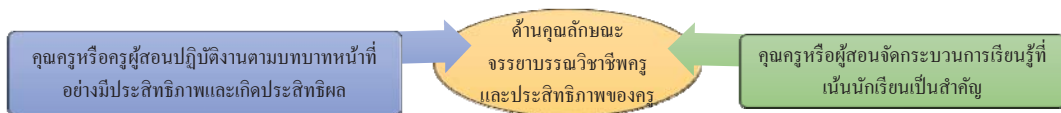
ด้านที่ 1 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยการจัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนานักเรียนทั้งด้านการให้คำปรึกษาในด้านสุขภาพจิต การศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จัดบริการและสวัสดิการต่างๆตามที่รัฐบาลจัดสรรงบประมาณ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดีมีจิตใจงาม แสดงออกทั้งด้านจิตใจและพฤติกรรมตามคุณลักษณะที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา มีความมุ่งมั่นในการทำงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นระบบ จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนตระหนัก

ในคุณค่าของภูมิปัญญาไทยโดยเฉพาะท้องถิ่นของตน รวมทั้งมีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาลingkungan สิ่งแวดล้อม จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพแข็งแรง จิตใจแจ่มใส และมีสุนทรียภาพด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพัฒนาการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ของนักเรียน ในทุกระดับชั้นเรียนโดยจะเน้นเป็นพิเศษในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 และ ประถมศึกษาปีที่ 6 ดังรูปที่ 2

รูปที่ 2 แสดงแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ด้านที่ 2 ด้านคุณลักษณะ จรรยาบรรณวิชาชีพครูและประสิทธิภาพของครู ครูผู้สอนปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ มีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอนโดยครูผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นครูประจำชั้นดำเนินการวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล และจัดกระบวนการเรียนการสอน โดยเน้นให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ และลงมือปฏิบัติ และใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนจัดให้นักเรียนเรียนรู้บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นตามสภาพแวดล้อมเพื่อเรียนรู้สิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น ครูผู้สอนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลโดยยึดถือจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นสำคัญและต้องมึจิตสำนึกความเป็นครูอยู่เสมอเพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนนั้นมีประสิทธิภาพมีทักษะในการจัดการเรียนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสนใจของนักเรียนสอนให้นักเรียนรู้จักการคิด การวิเคราะห์ การอ่านการเขียนและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียนปฏิบัติหน้าที่เต็มความสามารถและเต็มใจ ดังรูปที่ 3

รูปที่ 3 แสดงแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาด้านคุณลักษณะจรรยาบรรณและประสิทธิภาพของครู

ด้านที่ 3 ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านต่างๆ เช่น บุคลิกภาพ ความรอบรู้ ทักษะการบริหาร การมีคุณธรรมจริยธรรม และพฤติกรรมที่สอดคล้องความต้องการของสถานศึกษาโดยการบริหารจัดการบุคลากร จัดโครงสร้างและกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจน การจัดการบริหารงานงบประมาณเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนานักเรียนโดยบริหารตามโครงการหรือแผนปฏิบัติการประจำปีของแต่ละโรงเรียนโดยจัดทำเป็นโครงการโดยมีระบบติดตามการใช้งบประมาณและตรวจสอบให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการโครงการต่างๆ ที่ถูกต้องและเป็นจริงในการบริหารงานวิชาการและการบริหารสถานศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การบริหารงานวิชาการผู้บริหารได้กำหนดวิสัยทัศน์และดำเนินการตามนโยบาย การบริหารสถานศึกษาใช้ความเป็นภาวะผู้นำในการบริหารสถานศึกษาตามสถานการณ์จริงโดยอาศัยหลักการประชาธิปไตยและหลักการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมแต่ต้องมีธรรมาภิบาลและประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีการพัฒนาตนเอง สามารถที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเชื่อมั่นในตนเองและเต็มใจให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ดังรูปที่ 4

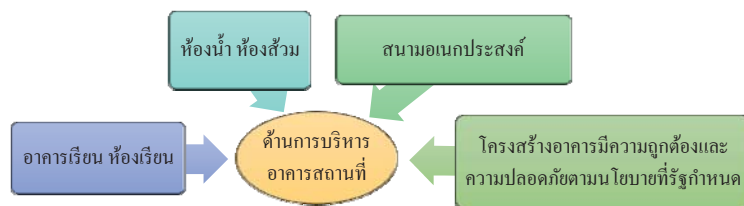
รูปที่ 4 แสดงแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร

ด้านที่ 4 ด้านประสิทธิภาพของการพัฒนาสถานศึกษา การที่สถานศึกษาจัดการศึกษาได้สำเร็จด้วยดี โดยที่ผู้นำได้ใช้ความรู้ความสามารถจูงใจผู้บังคับบัญชาให้มาทำงานอย่างเสียสละ และผู้นำก็ทำหน้าที่ประสานงานให้งานด้านการจัดการศึกษาให้ผลสัมฤทธิ์สูงสุด บรรลุเป้าหมาย ตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นที่กำหนดจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลตามวิสัยทัศน์และพันธกิจที่กำหนด ดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและเป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ดำเนินงานโดยใช้หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามโครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังรูปที่ 5

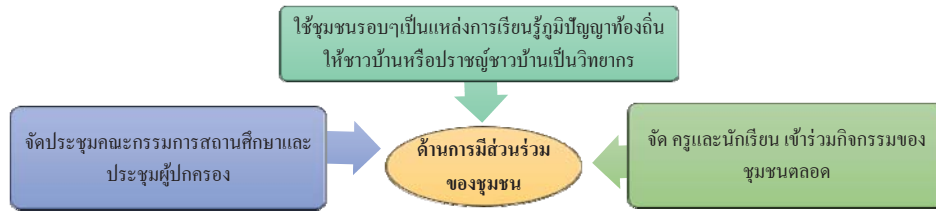
รูปที่ 5 แสดงแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาด้านประสิทธิภาพของการพัฒนาสถานศึกษา

ด้านที่ 5 ด้านการบริหารอาคารสถานที่ ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ การรู้จักจัดหา รู้จักใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการควบคุมดูแล บำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้คงสภาพดีและสนองต่อความต้องการได้เพียงพอ เอื้อประโยชน์ในด้านการเรียนการสอนไปสู่เป้าหมายที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพดำเนินการให้สถานที่ทุกแห่ง สะอาด ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย อาคารมีความมั่นคง แข็งแรง พร้อมดูแลให้อยู่ในสภาพดี มีปริมาณเพียงพอ และดำเนินการซ่อมบำรุงและดูแลการรักษาย่างเหมาะสม มีระบบสาธารณูปโภค มีระบบการป้องกันอันตรายที่เตรียมพร้อมนำมาใช้การได้ตลอดเวลาดังรูปที่ 6

รูปที่ 6 แสดงแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาด้านการบริหารอาคารสถานที่

ด้านที่ 6 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้เรียน ผู้นำชุมชน และสมาชิกชุมชนมาร่วมเป็นกรรมการหรือเข้าร่วมกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของสถานศึกษาหรือเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อการดำเนินงานของสถานศึกษา และสถานศึกษาได้จัดนักเรียน ครู และผู้บริหารสถานศึกษาเข้าร่วมงานหรือกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนตลอด รูปที่ 7

รูปที่ 7 แสดงแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

5. อภิปรายผลการวิจัย

ด้านที่ 1 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านจัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดกิจกรรมแนะแนว จัดบริการและสวัสดิการต่างๆจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมตามคุณลักษณะที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น จัดกิจกรรมส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา[2] ซึ่งระบุว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ ทักษะจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาดตนเอง มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัยใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะและช่วยให้นักเรียนมีคุณภาพมาตรฐาน โดยผ่านกระบวนการทำงานอย่างมีระบบมีความสอดคล้องกับมาตรฐานด้านกระบวนการของการประกันคุณภาพในตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา 48 ให้นำสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นแนวทางและเป็นกรอบในการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่ 3 (พ.ศ. 2554-2558) มาตรฐานที่ 11 ที่ให้สถานศึกษามีการจัดการองค์กรหรือโครงสร้างการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา มาตรฐานที่ 12 ให้สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 13 ให้สถานศึกษามีหลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้และมาตรฐาน 14 ให้สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ดังนั้นการพัฒนาการศึกษาในระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจึงเป็นสิ่งที่สามารถดำเนินการเพื่อประกันคุณภาพได้ ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านปัจจัย ด้านผลผลิตและด้านกระบวนการ

ด้านที่ 2 ด้านคุณลักษณะจรรยาบรรณวิชาชีพครูและประสิทธิภาพของครู ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ลงมือปฏิบัติ และใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเรียนรู้บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นตามสภาพแวดล้อม ครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นสำคัญและต้องมิจิตสำนึกความเป็นครูอยู่เสมอเพื่อให้กระบวนการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ ปฏิบัติหน้าที่ที่เต็มความสามารถและเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับปัญญา เล็กข้า [3] ได้ระบุว่าลักษณะของครูที่ดี คือ 1) มีความรู้ในวิชาชีพครูและวิชาทั่วไป สามารถถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ให้ผู้เรียนเข้าใจ ซึ่งนำไปใช้ในการดำรงชีวิตและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข 2) มีบุคลิกภาพเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคคลทั่วไป 3) มีอุดมการณ์แห่งวิชาชีพครูรักและศรัทธาในอาชีพครู มีความประพฤติและการปฏิบัติตนที่ดี มีความมั่นคงในอารมณ์ เคารพในเหตุผล 4) มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง พัฒนาผู้เรียนและการพัฒนางานในความรับผิดชอบ ให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม และ 5) มี

คุณธรรมและจรรยาบรรณของความเป็นครูและสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์[4] ที่ระบุว่าคุณลักษณะของครูที่ดีจะต้องมีคุณลักษณะเหมาะสม มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการให้การศึกษอบรมศิษย์ในทุกๆด้าน มีความประพฤติดี บุคลิกภาพดี มีวิญญานของความเป็นครู ดูแลเอาใจใส่ในความทุกข์สุขของศิษย์ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครู รักใคร่ห่วงใยและปรารถนาดีต่อศิษย์ เป็นแบบอย่างและเป็นพี่ของศิษย์ได้ และสอดคล้องกับ จิตมา วรณศรี[5] ที่ระบุว่าครูคุณภาพจะเป็นผู้ขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้โรงเรียนสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครูและหน่วยงานกำกับดูแลคุณภาพครู ซึ่งได้กำหนดสมรรถนะของครูที่จะส่งเสริมให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาได้ สมรรถนะของบุคคลเป็นคุณลักษณะที่สะท้อนความรู้ ทักษะทัศนคติ ความเชื่อและอุปนิสัยของบุคคล ซึ่งจะส่งเสริมให้บุคคลและองค์กรบรรลุเป้าหมายได้ สมรรถนะของครูอันแสดงถึงความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นของครู ซึ่งจะช่วยเหลือต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบและการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ สามารถสร้างผลงานตามตำแหน่งหน้าที่และส่งผลให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จ

ด้านที่ 3 ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร การบริหารจัดการบุคลากรจัดโครงสร้างและกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจน ตามโครงสร้าง 4 งาน สนับสนุนให้บุคลากรเข้าร่วมอบรมต่างๆ บริหารงานงบประมาณตามโครงการหรือแผนปฏิบัติการประจำปีโดยมีระบบติดตามและตรวจสอบ บริหารงานวิชาการกำหนดวิสัยทัศน์และดำเนินการตามนโยบาย และบริหารสถานศึกษาใช้ความเป็นภาวะผู้นำในการบริหารสถานศึกษาตามสถานการณ์จริงโดยอาศัยหลักการประชาธิปไตยและหลักการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมแต่ต้องมีธรรมาภิบาลและประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา [6] ซึ่งระบุว่าคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้ 1) คุณลักษณะทางวิชาชีพมีความเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะผู้นำการเปลี่ยนแปลง สามารถชักนำหรือสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานเกิดการเปลี่ยนแปลงทางปฏิบัติงานทางการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมาย เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มีเป้าหมายทางการศึกษา มีการวางแผนการทำงาน มีความริเริ่มสร้างสรรค์ บริหารงานโดยมุ่งเน้นประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียน และรู้จักแสวงหาความรู้ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคม 2) คุณลักษณะส่วนบุคคลเป็นแบบอย่างที่ดีของบุคลากรในสถานศึกษา มีบุคลิกภาพที่ดี มีปฏิภาณไหวพริบดี มีการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ดีมีมนุษยสัมพันธ์ มีความรับผิดชอบสูง มีใจเปิดกว้างพร้อมที่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม มีความสามารถในการสื่อสาร กล้าในการพูดและการปฏิบัติ มีความตื่นตัวอยู่เสมอ เป็นนักพัฒนาและบริการสังคม มีสุขภาพดี มีความรักในสถาบันของชาติ และอนุรักษ์ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ยุคส์ [7] ได้จำแนกคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) ด้านบุคลิกภาพ เป็นความสัมพันธ์กันระหว่างอารมณ์กับการแสดงออก บุคลิกภาพที่ดีจะมีผลดีกับการสร้างผลงานในสังคมบุคลิกภาพ 2) ด้านการจูงใจ เป็นการสร้างแรงผลักดันภายในของบุคคลให้ปฏิบัติงานตามที่ต้องการ หลักการพื้นฐานคือ ต้องให้ตรงประเด็น ต้องทำอย่างจริงจังและมีความต่อเนื่อง บทบาทพื้นฐานของการจูงใจก็คือการอธิบายชี้แจงให้คนอื่นได้รู้จักเลือกวิธีการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ 3) ด้านทักษะองค์ประกอบที่สำคัญของภาวะผู้นำอีกประการหนึ่งคือทักษะและประสบการณ์ จะทำให้งานของผู้นำประสบความสำเร็จและได้รับความนิยมนิยมชอบจากบุคคลอื่นและสอดคล้องกับ พิชญภา ชันทอง [8] ระบุว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่จะนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ เพราะเป็นผู้ที่ได้รับการมอบหมายจาก ผู้บังคับบัญชาให้เป็นผู้ใช้อำนาจหน้าที่และทำหน้าที่บริหารทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และการเป็นผู้บริหาร สถานศึกษาที่ดีนั้น จะต้องเข้าใจสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน เพื่อสามารถกำหนดนโยบายและวางแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการ ของสถานศึกษาและชุมชน บังเกิดผลดีและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งต้องรู้จักศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หลักของสถานศึกษา

ด้านที่ 4 ด้านประสิทธิภาพของการพัฒนาสถานศึกษา สถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ ดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและเป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ ดำเนินงานโดยใช้หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามโครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ อารุง จันทวานิช และคณะ [9] ได้ระบุว่าโรงเรียนสมบูรณ์แบบต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหาร โรงเรียน มีปัจจัยหลักของความสำเร็จ 2 ปัจจัย คือ มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ชัดเจน ครบวงจร ปฏิบัติได้ และมีความพร้อมรับการประเมินภายนอก โดยมีดัชนีชี้วัด 3 ดัชนี ได้แก่ มีระบบและมีแผนงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน มีการดำเนินการตามระบบและแผนงาน ตลอดจนมีการประเมินตนเอง และการจัดทำรายงาน

ด้านที่ 5 ด้านการบริหารอาคารสถานที่ สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมสถานที่ทุกแห่ง ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย อาคารมีความมั่นคง จัดอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกประจำอาคาร พร้อมดูแลให้อยู่ในสภาพดี มีปริมาณเพียงพอ ดำเนินการซ่อมบำรุงและดูแลรักษาอย่างเหมาะสม มีระบบสาธารณูปโภค มีระบบการป้องกันอันตราย ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ [10] ซึ่งระบุว่า สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพภายใน 18 มาตรฐาน ซึ่งในมาตรฐานที่ 16 กำหนดไว้ว่า สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริหารที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ ระบุตัวบ่งชี้ไว้ทั้งหมด 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1. มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารที่เหมาะสม 2. มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน 3. มีการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 4. มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด พื้นที่สีเขียวและสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอและอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี 5. มีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาที่มีคุณภาพจึงจัดและปรับปรุงเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

ด้านที่ 6 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน สถานศึกษาสนับสนุนและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้แก่บุตรหลานมีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ภูมิปัญญาในท้องถิ่น สถานศึกษาและชุมชนเป็นแหล่งวิทยาการในการแสวงหาความรู้ซึ่งสอดคล้องกับสถิติ ชาวดี [11] การบริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนจำเป็น จะต้องได้รับความร่วมมือจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือชุมชน โดยภารกิจจะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการ และขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การบริหารงานนั้นจะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ทุกประการ เพราะว่าการดำเนินงานต่าง ๆ มิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีเพื่อนร่วมงานอีกหลายคน เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา คนในชุมชน ที่มีส่วนร่วมทำให้งาน ประสบผลสำเร็จ ผู้ช่วยงาน และกรรมการในแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันทางสติปัญญา ความสามารถความรู้ ความถนัด และความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการจะนำเทคนิควิธี และกระบวนการการบริหารที่เหมาะสม มาใช้ให้เกิดประโยชน์ เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย ของสถานศึกษา โดยความเชื่อที่ว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจในงานมากขึ้นและสอดคล้องกับภักพล อนุรักษเสลา [12] ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบหลักด้านปัจจัยนำเข้า พบว่าตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักสามารถใช้เป็นตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบหลักด้านปัจจัยนำเข้าซึ่งตัวบ่งชี้ระบุว่า การมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชนที่เป็นเช่นนี้เพราะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม[13]ได้กำหนดให้ชุมชน ผู้ปกครองและองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่กระหว่างบ้านกับโรงเรียน และสนับสนุนการมีส่วนร่วมพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เป็นระบบอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้

ด้านที่ 1 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมตามคุณลักษณะที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา พัฒนาการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในทุกระดับชั้นเรียน

ด้านที่ 2 ด้านคุณลักษณะจรรยาบรรณวิชาชีพครูและประสิทธิภาพของครู ครูผู้สอนควรจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นสำคัญและต้องมีจิตสำนึกความเป็นครูอยู่เสมอ

ด้านที่ 3 ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร ควรมีการบริหารจัดการบุคลากรจัดโครงสร้างและกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจน บริหารงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีโดยมีระบบติดตามและตรวจสอบได้ กำหนดวิสัยทัศน์และดำเนินการตามนโยบาย และบริหารสถานศึกษาใช้ความเป็นภาวะผู้นำและประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

ด้านที่ 4 ด้านประสิทธิภาพของการพัฒนาสถานศึกษา สถานศึกษาควรจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ ดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและเป็นไปตามกฎกระทรวง ดำเนินงานโดยใช้หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามโครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้านที่ 5 ด้านการบริหารอาคารสถานที่ สถานศึกษาควรจัดสภาพแวดล้อมให้อาคารเรียนและสถานที่ทุกแห่ง ดูแลรักษาอย่างเหมาะสม มีระบบการป้องกันอันตรายที่เตรียมพร้อมนำมาใช้การได้ตลอดเวลา

ด้านที่ 6 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน สถานศึกษาควรสนับสนุนและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- [1] Office of the Basic Education Commission .2011. **Support for educational reform in the second decade.** Bangkok: Ministry of Education.
- [2] Bureau of Standards and Quality Assurance (Public Organization) .2010. **Quality Assurance for Education.** Bangkok: Office of the Secretary of the Council for Education.
- [3] Panya Lekha. (1998),**The Development of Personnel Affecting Teacher Behavior Adjustment According to the Teachers Professional Standards in Educational Opportunity Expansion Schools.** Office of the National Primary Education Commission 4. Education thesis (Education Administration) Nonthaburi: Graduate School Sukhothai Thammathirat Open University
- [4] Somsak Dalalprasit .2005. Teachers of teachers and professional teachers. **Journal of Teacher Education** ,21 (2),P12.
- [5] Jittima Wongsri (2009). Quality of education and performance of teachers. **Journal of Education Khonkaen University.**32. (1). P1.
- [6] Office of the Commission for Teacher Education and Educational Personnel .2009. **Criteria and methods for teaching civil servants and educational personnel.**Bangkok
- [7] Yukl, G.A. (2001). **Leadership in the organization** (2nd ed.). New Jersey: Prentice-Hall.
- [8] Pichaya Pa Khantong .2011. **Management of schools that meet the standard.** Office of Chumphon Educational Service Area 2, Chumphon Province. Thesis Master of Education, Suan Dusit Rajabhat University
- [9] Aumrung Chandravijit and his team .2008. **The school is perfect.** (Accessed on January 22, 2018). (http://www.moe.go.th/moe/th/cms_group/detail.php?NewsID=140&Key=aca_article)
- [10] Office of the National Education Commission. 2001. **Standard of Education for External Quality Assessment: Basic Education Level.** Bangkok: Bureau of Standards and Quality Assessment. (Public Organization)
- [11] Satid Chawadee .2008. **Participation in school administration of basic education committee according to the opinion of school administrators under the jurisdiction of Bangkok Metropolis.** Thesis Master of Education, Phranakhon Rajabhat University
- [12] Pakkapon Conservation Secretary.2558. **Development of educational quality management indicators for international standard schools.** **Journal of Industrial Education**,14 (3),P104
- [13] Ministry of Education. 2002, **National Education Act, BE 2542 (1999) and Amended (No. 2), 2002.** Bangkok: The Organization for Delivery and Delivery